

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRO
Į S A K Y M A S

DĖL MIŠKO KIRTIMŲ TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO

2010 m. sausio 27 d. Nr. D1-79

Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos miškų įstatymo (Žin., 1994, Nr. [96-1872](#); 2001, Nr. [35-1161](#)) 16 straipsniu ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. rugpjūčio 19 d. nutarimu Nr. 918 „Dėl Algirdo Knystauto ir kitų peticijoje išdėstytų reikalavimų ir siūlymų tenkinimo“ (Žin., 2009, Nr. [103-4316](#)):

1. T v i r t i n u Miško kirtimų taisykles (pridedama).
2. P r i p a ž į s t u netekusiais galios:
 - 2.1. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 1999 m. kovo 5 d. įsakymą Nr. 73 „Dėl Pagrindinių miško kirtimų taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 1999, Nr. [29-844](#));
 - 2.2. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2000 m. spalio 31 d. įsakymą Nr. 477 „Dėl Pagrindinių miško kirtimų taisyklių dalinio pakeitimo“ (Žin., 2000, Nr. [96-3054](#));
 - 2.3. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2001 m. birželio 25 d. įsakymą Nr. 339 „Dėl Pagrindinių miško kirtimų taisyklių dalinio pakeitimo“ (Žin., 2001, Nr. [63-2300](#));
 - 2.4. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2003 m. gruodžio 19 d. įsakymą Nr. 670 „Dėl Pagrindinių miško kirtimo taisyklių pakeitimo“ (Žin., 2004, Nr. [10-284](#));
 - 2.5. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. kovo 29 d. įsakymą Nr. D1-145 „Dėl Pagrindinių miško kirtimo taisyklių pakeitimo“ (Žin., 2004, Nr. [54-1853](#));
 - 2.6. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. sausio 28 d. įsakymą Nr. D1-50 „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 1999 m. kovo 5 d. įsakymo Nr. 73 „Dėl Pagrindinių miško kirtimų taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ (Žin., 2005, Nr. [16-523](#));
 - 2.7. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. gruodžio 15 d. įsakymą Nr. D1-613 „Dėl aplinkos ministro 1999 m. kovo 5 d. įsakymo Nr. 73 „Dėl Pagrindinių miško kirtimų taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ (Žin., 2005, Nr. [150-5515](#));
 - 2.8. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2006 m. rugpjūčio 17 d. įsakymą Nr. D1-373 „Dėl aplinkos ministro 1999 m. kovo 5 d. įsakymo Nr. 73 „Dėl Pagrindinių miško kirtimų taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ (Žin., 2006, Nr. [90-3546](#));
 - 2.9. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2001 m. birželio 25 d. įsakymą Nr. 338 „Dėl Miško ugdymo ir sanitarinių kirtimų taisyklių dalinio pakeitimo“ (Žin., 2001, Nr. [63-2299](#));
 - 2.10. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2003 m. gruodžio 19 d. įsakymą Nr. 669 „Dėl Miško ugdymo kirtimų taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr. [25-778](#));
 - 2.11. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. lapkričio 8 d. įsakymą Nr. D1-571 „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2003 m. gruodžio 19 d. įsakymo Nr. 669 „Dėl Miško ugdymo kirtimų taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ (Žin., 2004, Nr. 66-6082).
3. Šis įsakymas įsigalioja 2010 m. kovo 1 dieną.

APLINKOS MINISTRAS

GEDIMINAS KAZLAUSKAS

MIŠKO KIRTIMŲ TAISYKLĖS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Miško kirtimų taisyklės (toliau – Taisyklės) nustato pagrindinius miško kirtimų (medienos ruošos, medienos ištraukimo) miškuose biologinius, ekologinius ir technologinius reikalavimus.

2. Taisyklės privalomos visiems miško savininkams, valdytojams ir naudotojams.

3. Miško kirtimai skirstomi į pagrindinius, ugdomuosius, sanitarinius ir specialiuosius miško kirtimus (miško kirtimų klasifikavimo schema pateikta Taisyklių 7 priede).

4. Pagrindiniais miško kirtimais, plynaisiais sanitariniais ir specialiaisiais miško kirtimais bręstančiuose ir vyresniuose medynuose iškirta mediena įtraukiama į pagrindinių miško kirtimų normą, visais kitais miško kirtimais – į tarpinių miško kirtimų apimtis.

5. Pagrindinės Taisyklių sąvokos:

atrankinis pagrindinis miško kirtimas – pagrindinis miško kirtimas, kai iškertama dalis tam tikro amžiaus, kokybės, matmenų ar būklės medyno medžių, siekiant išlaikyti arba sukurti įvairiamžį medyną;

atvejinis pagrindinis miško kirtimas – pagrindinis miško kirtimas, kai brandus medynas iškertamas per kelis kartus kas 5–10 metų;

biologinei įvairovei svarbus medis – miškų biologinei įvairovei išsaugoti skirtas pusamžis ar vyresnis, gyvas ar negyvas vietinės rūšies medis;

biržė – miško kirtimui atrėžtas arba kertamas medynų plotas;

biržių šliejimo laikas – laikotarpis, kuriam pasibaigus nauja biržė šliejama prie anksčiau iškirstos;

brandus medynas – pagrindinio miško kirtimo amžių pasiekęs medynas;

bręstantis medynas – medynas, kurio amžius ne daugiau kaip 10 metų mažesnis už brandaus medyno amžių;

grynasis medynas – medynas, kurio pirmojo ardo vienos rūšies medžių tūris sudaro ne mažiau kaip 76 proc. medyno tūrio;

invazinė medžių rūšis – svetimžemė, sparčiai plintanti medžių rūšis, kuri žalinga ekosistemai ar kenkia žmonių sveikatai;

įvairiamžis medynas – medynas, kurio pirmąjį ardą sudarančių vienos ar kelių rūšių medžių amžius skiriasi ne mažiau kaip 20 metų;

miško kirtimo atliekos – kelmų antžeminė dalis, nuopjovos, susmulkinta pjūvių mediena, viršūnės, šakos, stiebai smulkių medžių, kurių skersmuo 1,3 m aukštyje yra 6 cm ir mažesnis, trako medžių ir krūmų stiebai;

mišrusis medynas – medynas, kurio pirmojo ardo vienos rūšies medžių tūris sudaro mažiau kaip 76 proc. medyno tūrio;

negyvas medis – stovintis, nukirstas ar nuvirtęs sausuolis;

pagrindinis miško kirtimas – brandžių, bręstančių (retų, besiribojančių ar įsiterpusių į kertamus brandžius medynus) medynų ar brandžių medžių kirtimas;

plynasis pagrindinis miško kirtimas – pagrindinis miško kirtimas, kai biržėje iškertami visi medžiai, išskyrus sėklinius, biologinei įvairovei svarbius medžius, saugomą pomiškį. Po kirtimo likusio medyno skalsumas yra mažesnis kaip 0,2;

retas medynas – medynas, kurio skalsumas ne didesnis kaip 0,4;

sanitarinis miško kirtimas – miško kirtimas, kai siekiant išvengti ligų ar miško kenkėjų plitimo kertami pažeisti, džiūstantys medžiai ir sausuoliai, likviduojami ligų ar kenkėjų masinio dauginimosi židiniai ar vykdoma jų prevencija;

sėkliniai medžiai – atrinkti pagal selekcinčius požymius medžiai, skirti sėklų reprodukcijai, siekiant užtikrinti medynų atžėlimą;

stuobrys – nulaužto ar nupjauto medžio stiebo ne trumpesnė kaip 1 m stovinti dalis;

tikslinė medžių rūšis – medžių rūšis, kuria turi būti atkuriamas arba įveisiamas miškas;

ugdomas miško kirtimas – miško kirtimas nebrandžiame medyne, siekiant išauginti tam tikros rūšių sudėties ir geros kokybės produktyvų medyną;

valksmas – paprasčiausias kelias biržėje medienos ruošos technikai važiuoti;

vienaamžis medynas – medynas, kurio pirmąjį ardą sudarančių vienos ar kelių rūšių medžių amžiaus skirtumas mažesnis kaip 20 metų.

5¹. Kitos sąvokos šiame tvarkos apraše suprantamos taip, kaip apibrėžta Lietuvos Respublikos miškų įstatyme (Žin., 1994, Nr. [96-1872](#); 2001, Nr. [35-1161](#)), Miško sanitarinės apsaugos taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007 m. balandžio 11 d. įsakymu Nr. D1-204 (Žin., 2007, Nr. [42-1596](#)).

Papildyta punktu:

Nr. [D1-195](#), 2011-03-04, Žin., 2011, Nr. 30-1412 (2011-03-10), i. k. 111301MISAK00D1-195

II. PAGRINDINIAI MIŠKO KIRTIMAI

6. Pagrindinių miško kirtimų būdai yra šie: atrankiniai, atvejiniai ir plynieji. Atrankiniai ir atvejiniai pagrindiniai miško kirtimai priskiriami neplyniesiems pagrindiniams miško kirtimams.

7. Pagrindiniai miško kirtimai vykdomi siekiant panaudoti brandžių medynų arba medžių medieną, sudaryti palankias sąlygas naujiems, našiems, atspariems medynams atkurti. Vykdam šiuos miško kirtimus, turi būti sudarytos sąlygos racionaliai ir nepertraukiamai naudoti miško išteklius, saugoti biologinę įvairovę, užtikrinti aplinkosaugines ir rekreacines miško funkcijas.

8. Pagrindiniai miško kirtimai vykdomi:

8.1. II–IV miškų grupių miškuose – ne jaunesniuose medynuose kaip nurodyta Taisyklių 1 lentelėje (II miškų grupės miškuose leidžiami tik neplyni pagrindiniai miško kirtimai);

8.2. retuose III ir IV miškų grupių bręstančiuose medynuose;

8.3. kituose II–IV miškų grupių miškuose arba kitose miško žemėse, kur kertami ne jaunesni medžiai kaip nustatyta Taisyklių 1 lentelėje;

8.4. privačiuose miškuose ir kitais, Privačių miškų tvarkymo ir naudojimo nuostatuose, patvirtintuose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. liepos 24 d. nutarimu Nr. 799 (Žin., 1997, Nr. [71-1808](#); 2004, Nr. 86-3117), numatytais atvejais.

9. Formuojant pagrindinių miško kirtimų biržę, kai siekiama optimizuoti miško sklypų formą ir dydį, į ją leidžiama įtraukti iki 0,5 ha plotą iš bręstančių medynų sklypų, kurie ribojasi ar yra įsiterpę į kertamus brandžius medynus.

Medynų minimalūs pagrindinių miško kirtimų ir gamtinės brandos amžiai*

1 lentelė

Medžių rūšys**	IV grupės miškai	III grupės miškai	Gamtinės brandos amžius (pagrindinių miško kirtimų II grupės miškuose amžius)
Pušis, maumedis, uosis, klevas, bukas, guobiniai	101	111	171
Eglė	71	81	121
Ažuolas	121	141	201

Medžių rūšys**	IV grupės miškai	III grupės miškai	Gamtinės brandos amžius (pagrindinių miško kirtimų II grupės miškuose amžius)
Beržas, juodalksnis	61	61	91
Liepa, skroblas	61	71	91
Drebulė	41	41	81
Baltalksnis, blindė, gluosnis	31	31	51

*Visų nuosavybės formų plantacinių želdinių, įveistų pagal Miško atkūrimo ir įveisimo nuostatus, patvirtintus Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008 m. balandžio 14 d. įsakymu Nr. D1-199 (Žin., 2008, Nr. [45-1702](#)), privačiuose IV grupės miškuose baltalksnyų, blindynų, gluosnyų ir grynųjų drebulynų kirtimo amžius neribojamas.

**Nevietinių (išskyrus maumedį ir buką), svetimžemių, invazinių medžių rūšių, apibrėžtų Introdukcijos, reintrodukcijos ir perkėlimo tvarkoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. liepos 1 d. įsakymu Nr. 352 (Žin., 2002, Nr. [81-3505](#)), kirtimo amžius visų grupių miškuose neribojamas.

10. Biologinei įvairovei išsaugoti privaloma:

10.1. didesnėse kaip 1 ha plynųjų ar atvejinių pagrindinių miško kirtimų biržėse palikti ne mažiau kaip 7 gyvus medžius 1 ha (iš kurių ne mažiau kaip 3 būtų senesni arba storesni negu vidutiniai medžiai medyne) ir ne mažiau kaip 3 negyvus medžius 1 ha storesnio kaip 20 cm skersmens (jeigu tokių medžių nėra, reikia palikti atitinkamą kiekį stuobrių);

10.2. plynųjų ar atvejinių pagrindinių miško kirtimų 0,5–1 ha dydžio biržėse palikti ne mažiau kaip 3 gyvus medžius (iš kurių ne mažiau kaip 2 būtų senesni arba storesni medžiai negu vidutiniai medžiai medyne) ir ne mažiau kaip 2 negyvus storesnio kaip 20 cm skersmens medžius (jeigu tokių medžių nėra – stuobrius);

10.3. biologinei įvairovei svarbūs medžiai kirtavietėse paliekami suirti.

11. Pagrindiniai miško kirtimai aplink retųjų paukščių lizdavietes draudžiami vadovaujantis Taisyklių 1 priede nustatytais reikalavimais.

12. II miškų grupei priskirtuose miškuose, III grupės miškuose, esančiuose saugomose teritorijose, kurios įsteigtos ir registruotos Saugomų teritorijų valstybės kadastrė Saugomų teritorijų įstatymo (Žin., 1993, Nr. [63-1188](#); 2001, Nr. [108-3902](#)) nustatyta tvarka, ir IV grupės miškuose, esančiuose nacionaliniuose parkuose, pagrindiniai miško kirtimai ir medienos ištraukimas iš jų draudžiami nuo kovo 1 d. iki rugpjūčio 1 d., jei saugomai teritorijai kitais teisės aktais nenustatyta kitaip.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-195](#), 2011-03-04, Žin., 2011, Nr. 30-1412 (2011-03-10), i. k. 111301MISAK00D1-195

III. PLYNIEJI PAGRINDINIAI MIŠKO KIRTIMAI

13. Plynaisiais pagrindiniais miško kirtimais iškertamos biržės maksimalus plotas IV grupės miškuose – 8 ha, III grupės miškuose – 5 ha.

14. Maksimalūs plynųjų pagrindinių miško kirtimų biržių pločiai turi būti ne didesni už nurodytus Taisyklių 2 lentelėje. Derinant biržių ribas su sklypų ribomis, biržių plotį galima didinti iki 1,5 karto, neviršijant maksimalaus biržės ploto. Į taisyklių 2 lentelėje nurodytus maksimalius biržių pločių apribojimus leidžiama neatsižvelgti retuose medynuose arba projektuojant ne didesnes kaip 3 ha ploto biržes.

15. Vandens telkinių apsaugos zonose esančiuose šlaituose, kurių nuolydis didesnis kaip 10°, ir statesniuose kaip 45° šlaituose, plynieji pagrindiniai miško kirtimai nevykdomi.

Plynujų pagrindinių miško kirtimų biržių plotis 15°–45° nuolydžio šlaituose turi būti ne didesnis kaip 75 m.

Maksimalūs plynujų pagrindinių miško kirtimų biržių pločiai

2 lentelė

Miško augaviečių sąlygos		Atkuriamų medynų vyraujančios medžių rūšys	Maksimalus biržės plotis, m	
miško tipai	dtg		IV grupės miškai	III grupės miškai
Bruknišilis, žaliašilis, šilagiris, sausgiris (išskyrus šlaitus)	Na, Nb, Nc, Nd, Nf	Pušynai, minkštieji lapuočiai	150	100
		Eglėnai, kietieji lapuočiai	100	75
Kitų augaviečių miškai	kitos dtg	Eglėnai	75	75
		Juodalksnynai	150	100
		Kitų medžių rūšių medynai	100	75

16. Plynujų pagrindinių miško kirtimų biržės formuojamos šiaurės–pietų kryptimi. Derinant biržių kryptį prie kvartalinio tinklo ir optimizuojant miško sklypų konfigūraciją, leidžiama nukrypti nuo šiaurės–pietų krypties prieš laikrodžio rodyklę iki 45° ir pagal laikrodžio rodyklę iki 25° (formuojant biržes šalia iškirstų biržių – iki 45°).

17. Pagrindinių miško kirtimų biržės išdėstomos tiesiogiai, pražangiai arba kulisėmis iš rytų į vakarus.

18. Minimalus plynujų pagrindinių miško kirtimų biržių prie plynujų pagrindinių, plynujų sanitarinių ar ištisinių rekonstrukcinių kirtimų biržių šliejimo laikas (skaičiuojamas nuo leidimo kirsti mišką, išduoto anksčiau iškirstai biržei, galiojimo ar pratęsimo pabaigos), kai atkuriami minkštaisiais lapuočiais – 4 metai, kai atkuriami spygliuočiais ar kietaisiais lapuočiais – 6 metai, kai atkuriami pušynai nenusausintose pelkinėse augavietėse – 10 metų. Praėjus nustatytam laikotarpiui, gretima biržė kertama, kai pagal Miško atkūrimo ir įveisimo nuostatų reikalavimus anksčiau iškirstoje biržėje yra atkurtas miškas ir vyraujančių tikslinių rūšių medžių vidutinis aukštis viršija 0,5 m. Biržių šliejimo reikalavimai netaikomi, kai šliejamų ir anksčiau iškirstų biržių bendras plotas ir plotis neviršija 13 ir 14 punktuose nustatytų maksimalių biržės pločio ir ploto reikalavimų arba kai kirstinus medynus skiria pusamžiai ir jaunesni medynai, kurių plotis ne mažesnis kaip pusė maksimalaus plynujų pagrindinių miško kirtimų biržės pločio (Taisyklių 2 lentelė).

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-195](#), 2011-03-04, Žin., 2011, Nr. 30-1412 (2011-03-10), i. k. 111301MISAK00D1-195

19. Maksimalus biržės ilgis – 1 km. Jei susisiekiančių galais biržių ilgis viršija maksimalų biržės ilgį, biržės galais šliejamos ne anksčiau kaip praėjus minimaliam biržių šliejimo laikotarpiui, išskyrus atvejus, kai biržės galais susisiekiama ne ilgesnėje kaip 30 m atkarpoje.

20. Plynujų pagrindinių miško kirtimų biržės prie atrankinių miško kirtimų biržių šliejamos be biržių šliejimo laiko apribojimų.

21. Plynujų pagrindinių miško kirtimų biržės prie atvejinių pagrindinių miško kirtimų, kuriais atkuriami pušynai, ir prie atvejinių pagrindinių miško kirtimų drėgnų ir šlapių (L, U ir P, Pn hidrotapai) augaviečių eglėnuose (išskyrus ilgalaikius atvejinius pagrindinius miško kirtimus ir atvejinius pagrindinius miško kirtimus, skirtus sumažinti nepageidaujamų rūšių medžių atauginę galią) biržių šliejamos tada, kai po paskutinio atvejinių pagrindinių miško kirtimų atvejo biržėje miškas atkurtas pagal Miško atkūrimo ir įveisimo nuostatų reikalavimus

ir vyraujančių tikslinių medžių rūšių vidutinis aukštis didesnis kaip 0,5 m. Kituose medynuose plynųjų pagrindinių miško kirtimų biržės prie atvejinių pagrindinių miško kirtimų biržių šliejamos be biržių šliejimo laiko apribojimų.

22. Taikant kulisinį biržių išdėstymo būdą, paliekamos nekirstos juostos (kulisės) plotis turi būti ne mažesnis už dvigubą projektuojamų plynųjų pagrindinių miško kirtimų biržės plotį. Paskutinės biržės plotį leidžiama didinti iki 1,5 karto.

23. Kertant III ir IV miško grupių gamtinę brandą pasiekusius medynus, beržynus ir juodalksnynus, kurių amžius yra 20 ir daugiau metų didesnis už pagrindinių miško kirtimų amžių, brandžius baltalksnynus ir drebulynus, biržes leidžiama išdėstyti pražanginiu būdu, paliekant nekirstas juostas, ne siauresnes kaip maksimalus plynųjų pagrindinių miško kirtimų biržės plotis.

24. Žemės sklypuose, kuriuose miško plotas ne didesnis kaip 20 ha, biržes leidžiama išdėstyti pražanginiu būdu, paliekant nekirstas juostas, ne siauresnes kaip projektuojamų biržių plotis.

25. Atskiruose iki 5 ha ploto laukų apsauginiuose miškuose, nutolusiuose nuo artimiausio miško daugiau kaip 400 metrų, plynieji pagrindiniai miško kirtimai draudžiami. Ši nuostata netaikoma gryniesiems pušynams, drebulynams, juodalksnynams ir baltalksnynams. Šiuose medynuose plynieji pagrindiniai miško kirtimai leidžiami ne didesnėse kaip 2 ha biržėse, taikant pušynams 15 metų, o kitų rūšių medynams 10 metų biržių šliejimo laiką. Atskirą nuo 0,5 ha iki 2 ha ploto mišką leidžiama plynai kirsti 2 biržėmis, o didesnio ploto – ne mažiau kaip 3 biržėmis.

26. Pagrindiniai plynieji miško kirtimai draudžiami nacionaliniuose parkuose esančiuose III ir IV grupių miškuose, išskyrus pelkinių ir užpelkėjusių augaviečių medynus ir blogos sanitarinės būklės medynus, kurių būklės negalima pagerinti neplynaus kirtimais.

27. Plynieji pagrindiniai miško kirtimai draudžiami 100 metrų pločio valstybinės reikšmės miškų juostose prie magistralinių ir krašto kelių.

IV. ATVEJINIAI PAGRINDINIAI MIŠKO KIRTIMAI

28. Taikomi tipiški, supaprastinti, grupiniai ir ilgalaikiai atvejiniai pagrindiniai miško kirtimai:

28.1. tipiški atvejiniai pagrindiniai miško kirtimai taikomi medynuose, kuriuose nėra pakankamai pomiškio ir siekiama savaiminio medyno atžėlimo, iškertant šiuos medynus per keturis kartus. Medynus leidžiama iškirsti per 3 atvejus, jeigu po pirmojo kirtimo atvejo žėlinių arba želdinių kiekis yra ne mažesnis kaip nurodyta Taisyklių 2 priede;

28.2. supaprastinti atvejiniai pagrindiniai miško kirtimai taikomi medynuose, kuriuose yra pomiškis ar antrasis ardas. Prie supaprastintų atvejinių pagrindinių miško kirtimų priskiriami ir dviejų atvejų atvejiniai pagrindiniai miško kirtimai medynuose, kuriuose nėra antrojo ardo ar pomiškio, taip pat atvejiniai kirtimai, kuriais norima sumažinti nepageidautinų rūšių medžių – drebulės, baltalksnio – atauginę galią;

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-195](#), 2011-03-04, *Žin.*, 2011, Nr. 30-1412 (2011-03-10), i. k. 111301MISAK00D1-195

28.3. ilgalaikiai atvejiniai pagrindiniai miško kirtimai taikomi brandžiuose mišriuose medynuose, kuriuose yra nebrandžių medžių, pirmuoju ar pirmaisiais kirtimų atvejais kertant brandžius medžius. Šiais kirtimais medynai iškertami per ilgesnį kaip 20 metų laikotarpį;

28.4. grupiniais atvejinais pagrindiniais miško kirtimais medynai iškertami per ne ilgesnį kaip 20 metų laikotarpį, biržėje iškertant iki 0,1 ha ploto medžių grupes. Iškirsti plotai didinami vykdant kitus šių kirtimų atvejus.

29. Atvejinių pagrindinių miško kirtimų biržių plotas, plotis ir šliejimo laikas prie pagrindinių atrankinių, atvejinių ir plynųjų miško kirtimų biržių neribojami, išskyrus atvejus:

29.1. drėgnų ir šlapių (L, U ir P, Pn hidrotopų) augaviečių eglynuose ir lapuočių su antruoju eglių ardu medynuose kertama biržėmis, kurių plotis negali viršyti dvigubo

maksimalaus plynųjų pagrindinių miško kirtimų biržių pločio (Taisyklių 2 lentelė). Vykdamas paskutinį atvejį, taikomi Taisyklių 18 punkte nurodyti biržių šliejimo reikalavimai;

29.2. vykdamas supaprastintus dviejų atvejų atvejinius pagrindinius miško kirtimus, kuriais atkuriami pušynai, biržių plotis negali daugiau kaip 50 proc. viršyti maksimalaus plynųjų miško kirtimų pušynuose biržių pločio (Taisyklių 2 lentelė). Taisyklių 13 ir 18 punktuose nustatyti maksimalaus ploto ir biržių šliejimo reikalavimai taikomi vykdamas ir pirmąjį, ir paskutinį atvejį.

30. Paskutinis atvejinių pagrindinių miško kirtimų atvejis vykdomas, kai gretimoje anksčiau iškirstoje biržėje miškas yra atkurtas pagal Miško atkūrimo ir įveisimo nuostatų reikalavimus ir vyraujančių tikslinių rūšių medžių vidutinis aukštis didesnis kaip 0,5 m.

31. Atvejiniai pagrindiniai miško kirtimai turi būti vykdomi medynuose:

31.1. kai juose yra pakankamas tolygiai išsidėsčiusio, gyvybingo, tikslinių medžių rūšių pomiškio ar želdinių tankis (Taisyklių 2 priedas);

31.2. kai juose yra perspektyvus ne mažesnis kaip 0,4 skalsumo tikslinių medžių rūšių antrasis ardai;

31.3. kai 0,8 ir didesnio skalsumo N ir L hidrotopų augaviečių beržynų, drebulynų, baltalksnyčių ir eglynų sudėtyje yra 36 proc. ir daugiau tolygiai išsidėsčiusių tikslinių rūšių medžių, pasiekiančių minimalų pagrindinių miško kirtimų amžių ne anksčiau kaip po 20 metų.

32. Atvejinius pagrindinius miško kirtimus leidžiama vykdyti ir medynuose, kuriuose nėra pakankamo kiekio tikslinių medžių rūšių gyvybingo pomiškio (Taisyklių 2 priedas) ar susidariusio antrojo ardo, tačiau jais siekiama sudaryti sąlygas pomiškiui atsirasti, išvengti nebrandžių medžių kirtimo, sumažinti nepageidautinų rūšių medžių atauginę galią.

33. Atvejiniams pagrindiniams miško kirtimams priskiriami ir vieno atvejo atvejiniai pagrindiniai miško kirtimai, kai taip kertami 0,5 ir mažesnio skalsumo medynai, kuriuose yra pakankamas gyvybingo pomiškio kiekis (Taisyklių 2 priedas) arba perspektyvus ne mažesnio kaip 0,4 skalsumo tikslinių medžių rūšių antrasis ardai.

34. Jei atvejinių pagrindinių miško kirtimų metu pasikeičia medyno rūšių sudėtis ir vyraujančia tampa nebrandi medžių rūšis, kitus atvejinių pagrindinių miško kirtimų atvejus leidžiama vykdyti neatsižvelgiant į šiuos pokyčius.

35. Paskutiniams atvejinių pagrindinių miško kirtimų atvejui paliekamo medyno skalsumas turi būti ne mažesnis kaip 0,2.

V. ATRANKINIAI PAGRINDINIAI MIŠKO KIRTIMAI

36. Taikomi laisvieji ir grupiniai atrankiniai pagrindiniai miško kirtimai:

36.1. laisvaisiais atrankiniais pagrindiniais miško kirtimais medžiai kertami medyne tolygiai, iškertant brandžius, mažo prieaugio, pažeistus medžius;

36.2. grupiniais atrankiniais pagrindiniais miško kirtimais medyne (dažniausiai grupinio pomiškio vietose) iškertamos mažesnės kaip 0,1 ha medžių grupės. Iškirsti plotai didinami ne dažniau kaip kas 5 metai, kai juose pagal Miško atkūrimo ir įveisimo nuostatų reikalavimus yra atkurtas miškas.

37. Atrankinių pagrindinių miško kirtimų biržių plotas, plotis, šliejimo laikas neribojamas. Šių kirtimų biržės prie plynųjų ar atvejinių miško kirtimų biržių šliejamos be šliejimo laiko apribojimų.

38. Atrankiniai pagrindiniai miško kirtimai kartojami ne dažniau kaip kas 5 metai, vienu atveju leidžiama iškirsti ne daugiau kaip 30 proc. medyno tūrio. Medyno bendras skalsumas po atrankinių pagrindinių miško kirtimų turi būti ne mažesnis kaip 0,5.

39. Atrankinius pagrindinius miško kirtimus leidžiama vykdyti:

39.1. pusamžiuose ir vyresniuose įvairiamžiuose medynuose, kuriuose kertami medžiai pagal Taisyklių 1 lentelėje nurodytą amžių;

39.2. brandžiuose vienamžiuose medynuose, kai siekiama sukurti įvairiamžį medyną;

39.3. nebrandžiuose vienamžiuose medynuose, kuriuose vyraujančiai medžių rūšiai iki brandos liko daugiau kaip 10 metų ir kuriuose kertami medžiai pagal Taisyklių 1 lentelėje nurodytą amžių.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-195](#), 2011-03-04, Žin., 2011, Nr. 30-1412 (2011-03-10), i. k. 111301MISAK00D1-195

40. Atrankinių pagrindinių miško kirtimų biržėse biologinės įvairovės išsaugojimui turi būti palikti ne mažiau kaip trys brandos amžių pasiekę medžiai 1 ha.

VI. PAGRINDINIŲ MIŠKO KIRTIMŲ VYKDYMO IR KIRTAVIEČIŲ VALYMO DARBŲ REIKALAVIMAI

41. Paruošiant biržę miškui kirsti, vadovaujamosi Biržių atrėžimo ir įvertinimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. lapkričio 10 d. įsakymu Nr. D1-577 (Žin., 2004, Nr. [167-6157](#)), biržių atrėžimo ir įvertinimo dokumentuose nurodomi kirtaviečių valymo, miško atkūrimo būdai, saugotino pomiškio, želdinių ar jaunuolyno, sėklinių ar kitų nekirstinų medžių kiekis. Biržės brėžinyje pažymimos saugomų augalų radavietės, nekirstinos sklypo dalys ar medžių grupės, taip pat 0,1 ha ir didesni saugotino pomiškio ir jaunuolynų grupės ar perspektyvūs želdiniai.

42. Pagrindinių miško kirtimų technologiniai reikalavimai:

42.1. biržėse su gyvybingu, saugotinu pomiškiu turi būti išsaugoma ne mažiau kaip 60 proc. pomiškio kiekio;

42.2. pagrindiniams miško kirtimams naudojami valksmai, prakirsti vykdant ugdomuosius miško kirtimus, arba įrengiami nauji valksmai. Pagrindinių miško kirtimų biržėse valksmų plotas negali viršyti 25 proc. biržės ploto. Po kirtimo valksmo plotis negali būti didesnis kaip 5 metrai.

43. Atrankinių pagrindinių miško kirtimų biržėse iš valksmų leidžiama iškirsti ne daugiau kaip 50 proc. bendro medyno iškertamo tūrio.

44. Važiuoti ne valksmais draudžiama, išskyrus avarinio ar technologinio būtinumo atvejus. Įšalus gruntui arba N hidrotopo augavietėse galima nuvažiuoti nuo valksmų užtikrinant gyvybingo pomiškio išsaugojimą.

45. Kirtavietės sutvarkomos, kad būtų sudaromos palankios sąlygos miško atkūrimui, racionaliam miško kirtimo atliekų naudojimui, užtikrinti priešgaisrinį saugumą, miško sanitarinę apsaugą:

45.1. miško kirtimo atliekas leidžiama išvežti (laikantis Taisyklių 46–48 punktų reikalavimų), krauti į valksmus ar krūvas arba susmulkinus paskleisti kirtavietėje;

45.2. draudžiama deginti kirtimo atliekas kirtavietėse.

46. Miško kirtimo atliekos, skirtos kurui ar kitoms reikmėms, išvežamos iš kirtavietės važiuojant valksmais. Įšalus gruntui arba N hidrotopo augavietėse galima važiuoti ir ne valksmais, tačiau turi būti išsaugomas gyvybingas pomiškis. Miško kirtimo atliekas draudžiama išvežti iš Na, Nae, Ša, Šae augavietėse arba IIA grupės miškuose esančių miško kirtimų biržių. Šie draudimai netaikomi Kuršių nerijos miškuose kalninės pušies ir bankso pušies kirtimo atliekoms.

47. Plynose biržėse turi būti palikta ne mažiau kaip 5 m³/ha miško kirtimo atliekų arba paliktas papildomas biologinei įvairovei svarbių medžių skaičius, atitinkantis šį tūrį.

48. Biokurui skirtos miško kirtimo atliekos sandėliuojamos tam skirtose vietose, prie valksmų ar kelių, laikantis priešgaisrinio saugumo ir miško sanitarinės apsaugos reikalavimų.

49. Kelmų rovimas galimas nepriskirtuose saugomoms teritorijoms IV miškų grupės miškuose, esančiuose plynųjų miško kirtimų biržėse (išskyrus Na, Nae, Ša, Šae, U, ir P augavietėse esančias biržes), išsaugant perspektyvų pomiškį ir užtikrinant dirvos ruošimo ir miško atkūrimo sąlygas.

VII. UGDOMIEJI MIŠKO KIRTIMAI IR JŲ TIKSLAI

50. Ugdomieji miško kirtimai vykdomi visų miškų grupių ir pogrupių miškuose, išskyrus rezervatinius (I grupės) miškus.

51. Ugdomųjų miško kirtimų pagrindiniai tikslai:

51.1. formuoti tikslią medynų rūšių sudėtį, reguliuoti jų struktūrą ir tankį;

51.2. didinti medynų produktyvumą;

51.3. gerinti medienos sortimentinę struktūrą ir prekingumą;

51.4. didinti medynų atsparumą vėjavartoms, vėjalužoms, sniegalaužoms, sniegavartoms ir kitiems nepalankiems aplinkos veiksniams;

51.5. naudoti medieną, kuri medyne supūtų jam natūraliai retėjant;

51.6. stiprinti miškų estetines, rekreacines ir kitas naudingas funkcijas;

51.7. sudaryti optimalias sąlygas saugomoms ekosistemoms ir objektams išlikti, palaikyti esamą arba atkurti miškų biologinę įvairovę IIA grupės miškuose.

52. Pagal medyno amžių ir ūkinius tikslus ugdomieji miško kirtimai skirstomi į jaunuolynų ugdymo, retinimo ir einamuosius kirtimus (Taisyklių 3 lentelė).

Ugdomųjų miško kirtimų rūšys

3 lentelė

Ugdomųjų miško kirtimų rūšis	Medynų amžius, metai	
	spygliuočių ir kietųjų lapuočių	minkštųjų lapuočių
Jaunuolynų ugdymas	iki 20	iki 20
Retinimas	21–40	21–30
Einamasis kirtimas	41 ir daugiau	31 ir daugiau

Pastabos:

1. Įvairiaamžiuose medynuose ugdomieji miško kirtimai vykdomi kompleksiskai, sujungiant kelias ar visas ugdomųjų miško kirtimų rūšis. Jie priskiriami prie vyraujančios ugdomųjų miško kirtimų rūšies, atsižvelgiant į vidutinį vyraujančios medžių rūšies amžių.

2. Jaunuolynų ugdymo kirtimams taip pat priskiriamas trako kirtimas ir pomiškio ugdymas. Traką leidžiama kirsti ar ugdyti pomiškį ir neugdant medyno pirmojo ar antrojo ardo.

53. Miško savininkai ir valdytojai privalo vykdyti būtinus jaunuolynų ugdymo kirtimus. Šie kirtimai yra būtini, kai stelbiami tikslinių rūšių medžiai. Minkštųjų lapuočių medynuose jaunuolynų ugdymo kirtimai vykdomi nuo šeštųjų jų augimo metų, o spygliuočių ir kietųjų lapuočių – nuo aštuntųjų. Iki šio amžiaus atliekama želdinių ar žėlinių priežiūra vadovaujantis Miško atkūrimo ir įveisimo nuostatų reikalavimais.

54. Sprendimą dėl ugdomųjų miško kirtimų reikalingumo konkrečiame taksaciniame miško sklype valstybiniuose miškuose priima valstybinių miškų valdytojas, vadovaudamasis Taisyklėmis ir (arba) vidinės miškotvarkos projektu. Privačiuose miškuose ugdomieji miško kirtimai vykdomi pagal vidinės miškotvarkos projektą arba Miško kirtimo privačiose valdose, kurioms nėra sudarytas miškotvarkos projektas, tvarkos aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. lapkričio 8 d. įsakymu Nr. D1-569 (Žin., 2004, Nr. [166-6081](#)).

55. Vykdamas ugdomuosius miško kirtimus, kirstini ir po kirtimų paliekami medžiai turi būti atrenkami vadovaujantis Taisyklių 3 priedu.

VIII. UGDOMŪJŲ MIŠKO KIRTIMŲ PROJEKTAVIMAS IR INTENSYVUMAS

56. Grynuose medynuose ugdomieji miško kirtimai projektuojami atsižvelgiant į vyraujančią medžių rūšį, augavietės sąlygas, vidutinį medyno aukštį, skalsumą, vidutinį medžių stiebų skersmenį. Ugdomieji miško kirtimai grynuose medynuose projektuojami vadovaujantis Taisyklių 6 priedo reikalavimais.

57. Mišriuose medynuose ugdomieji miško kirtimai projektuojami, kai tikslinių medžių rūšių jaunuolynai auga po nepageidaujamų medžių ar krūmų lajomis arba kai nepageidaujamų rūšių medžiai ar krūmai pradeda stelbti ar čaižyti tikslinių rūšių medžius. Tokiais atvejais jaunuolynų ugdymo kirtimai projektuojami bet kokio skalsumo medynuose, retinimai ir einamieji kirtimai – vadovaujantis Taisyklių 5 priedu. Dviardžiuose medynuose ugdomieji miško kirtimai projektuojami vadovaujantis Taisyklių 6 priedo reikalavimais.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-195](#), 2011-03-04, Žin., 2011, Nr. 30-1412 (2011-03-10), i. k. 111301MISAK00D1-195

58. Ugdomieji miško kirtimai neprojektuojami ir nevykdomi pušynuose, pažeistuose šakninės pinties, kai jos židiniai medynuose iki 20 metų amžiaus užima daugiau kaip 10 proc. medynų ploto, o vyresnio amžiaus medynuose – daugiau kaip 15 proc. ploto.

59. Ugdomųjų miško kirtimų intensyvumas grynuose medynuose nustatomas vadovaujantis ugdytino medyno taksaciniais rodikliais ir Taisyklių 4 priedo reikalavimais. Po ugdomųjų miško kirtimų medžių kiekis grynuose medynuose turi būti ne mažesnis kaip nurodytas Taisyklių 4 priede.

60. Retinimų ir einamųjų miško kirtimų mišriuose medynuose intensyvumas nustatomas vadovaujantis ugdytino medyno rodikliais ir Taisyklių 5 priedo reikalavimais.

61. Grynuose ir mišriuose medynuose, kuriuose medžiai auga grupėmis, ugdomieji miško kirtimai vykdomi atsižvelgiant į medžių grupės rodiklius.

62. Labai tankiuose, nusilpusiuose dėl pavėluoto miško ugdymo grynuose medynuose medžių skaičius iki optimalaus (normatyvinio) kiekio pasiekiamas ne mažiau kaip per du kirtimų atvejus, pirmu atveju paliekant iki 30 proc. daugiau medžių negu nurodyta normatyvuose.

63. Projektuojant ugdomųjų miško kirtimų intensyvumą, mediena, kuri bus iškertama iš valksmų, neįskaitoma, tačiau atrėžiant biržę ugdomiesiems miško kirtimams – įskaitoma į bendrą iškertamą tūrį.

64. Ugdomieji miško kirtimai ažuolynuose ir uosynuose baigiami likus 20 metų, o pušynuose ir eglynuose – 10 metų iki pagrindinių miško kirtimų amžiaus, kitų medžių rūšių medynuose – iki Taisyklių 1 lentelėje nurodyto pagrindinių miško kirtimų amžiaus. Vyresnio kaip 70 metų amžiaus medynuose leidžiami neintensyvūs ugdomieji miško kirtimai, iškertant iki 10 proc. medyno tūrio ir laikantis Taisyklių 4–6 prieduose nustatytų reikalavimų.

IX. UGDOMŪJŲ MIŠKO KIRTIMŲ VYKDYMAS

65. Medienos sandėliai, valksmai įrengiami prisiderinant prie esamo kelių ir priešgaisrinių ar kitų proskiebių tinklo. Valksmų plotis negali būti didesnis kaip 4 m, o valksmams iškertant medžių eiles kultūrinės kilmės jaunuolynuose – ne daugiau kaip 5 m. Bendras valksmų užimamas plotas negali viršyti 20 proc. viso sklypo ploto. Retinimo ir einamuosiuose kirtimuose valksmai turi būti kertami tik tada, kai iš valksmų iškertama ne daugiau kaip 60 proc. viso iškertamo biržės tūrio. II miškų grupės miškuose mediena pirmiausia traukiama keliais ir natūraliomis proskynomis, o jei jų nėra, įrengiami vingiuoti valksmai derinant prie reljefo, pomiškio grupių, tarpų tarp medžių taip, kad valksmai su keliais ir kvartalinėmis nesudarytų stataus kampo.

66. Važinėti medvežėmis, medkirtėmis ar traktoriais ne valksmais draudžiama, išskyrus avarinio ar technologinio būtinumo atvejus.

67. Medynuose jaunuolynų ugdymo kirtimais pažeistų medžių turi būti ne daugiau kaip 2 proc., o retinimo ir einamaisiais kirtimais – ne daugiau kaip 5 proc. bendro paliekamų medžių skaičiaus. Labai pažeisti medžiai, vertinant pagal Miško sanitarinės apsaugos

taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007 m. balandžio 11 d. įsakymu Nr. D1-204 (Žin., 2007, Nr. [42-1596](#)), reikalavimus, turi būti iškirsti.

68. IV grupės miškuose ir miškuose, kuriems netaikomi Taisyklių 69 punkto reikalavimai, jaunuolynų ugdymo kirtimai, medienos ištraukimas draudžiami nuo balandžio 1 d. iki birželio 1 d., retinimai ir einamieji kirtimai, medienos ištraukimas draudžiamas nuo gegužės 1 d. iki liepos 1 d.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-195](#), 2011-03-04, Žin., 2011, Nr. 30-1412 (2011-03-10), i. k. 111301MISAK00D1-195

69. II ir III grupės miškuose, esančiuose saugomose teritorijose, kurios įsteigtos ir registruotos Saugomų teritorijų valstybės kadastrė Saugomų teritorijų įstatymo nustatyta tvarka, ir IV grupės miškuose, esančiuose nacionaliniuose parkuose, ugdomieji miško kirtimai ir medienos ištraukimas draudžiami nuo kovo 1 d. iki liepos 1 d., jei saugomai teritorijai kitais teisės aktais nenustatyta kitaip.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-195](#), 2011-03-04, Žin., 2011, Nr. 30-1412 (2011-03-10), i. k. 111301MISAK00D1-195

70. Ugdomieji miško kirtimai zonose aplink retųjų paukščių lizdus (Taisyklių 1 priedas) ir kurtinių tuokvietėse turi būti neintensyvūs, medynų skalsumas po šių kirtimų turi būti ne mažesnis kaip 0,6. Kurtinių tuokvietėse ir jų apsaugos zonose ugdomieji miško kirtimai ir medienos ištraukimas vykdomas vadovaujantis Taisyklių 1 priedu.

71. Ugdomaisiais kirtimais formuojant pamiškes (iki 25 m pločio), jaunuolynus leidžiama išretinti iki 0,4 skalsumo, vyresnius medynus iki 0,5 skalsumo.

X. SANITARINIAI MIŠKO KIRTIMAI

72. Sanitariniai miško kirtimai vykdomi visuose miškuose, išskyrus I grupės miškus, atsižvelgiant į Miško sanitarinės apsaugos taisyklių reikalavimus. Sanitariniai miško kirtimai saugomose teritorijose vykdomi laikantis tų teritorijų planavimo dokumentų, nuostatų, jų veiklos reglamentų ir kitų veiklą šiose teritorijose reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų.

73. Atrankiniais sanitariniais miško kirtimais kertami labai pažeisti, džiūstantys medžiai ir sausuočiai arba tokių medžių grupės, užimančios mažesnę kaip 0,1 ha plotą, taip pat medžiai ligoms, kenkėjams tirti ir apskaityti, ruošiami vabzdžiagaudžiai medžiai, vabzdžiagaudė mediena.

74. Vykdam atrankinius sanitarinius miško kirtimus, valksmai nekertami, mediena ištraukiama keliais, natūraliomis proskynomis, o jei jų nėra – mediena ištraukiama važiuojant tarpais tarp medžių artimiausiu atstumu iki medienos sandėlio, prisiderinant prie reljefo, pomiškio grupių, leidžiama iškirsti pavienius medžius, trukdančius ištraukti iškirstą medieną.

75. Plynaisiais sanitariniais miško kirtimais kertami abiotinių veiksnių, ligų ar miško kenkėjų pažeisti medynai, kuriuose kitomis miško sanitarinės apsaugos priemonėmis neįmanoma pagerinti medyno sanitarinės būklės arba kuriuose atlikus atrankinius sanitarinius miško kirtimus liktų 0,4 ir mažesnis medyno skalsumas. II–IV grupių miškuose plynų sanitarinių kirtimų plotas neribojamas. Plynųjų sanitarinių miško kirtimų technologijos parenkamos vadovaujantis Taisyklių VI skyriaus nuostatomis, biologinei įvairovei svarbūs medžiai paliekami vadovaujantis Taisyklių 10 punktu ir 1 priedu. Vykdam plnuosius sanitarinius miško kirtimus vėjo ar sniego pažeistuose medynuose, galima nuvažiuoti nuo valksmų.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-195](#), 2011-03-04, Žin., 2011, Nr. 30-1412 (2011-03-10), i. k. 111301MISAK00D1-195

76. IIA grupės miškuose, atlikus atrankinius sanitarinius miško kirtimus, turi būti palikta ne mažiau kaip 20 m³/ha (Kuršių nerijos miškuose – 5 proc. medynų tūrio) storesnių nei vidutinis medyno skersmuo negyvų medžių, jeigu jų yra ir jei tai neprieštaruja saugomų

teritorijų planavimo dokumentams. Jei tokių medžių nėra, palikti atitinkamą tūrį džiūstančių, sumažėjusio gyvybingumo lapuočių medžių. III ir IV grupių valstybiniuose miškuose, atlikus atrankinius sanitarinius miško kirtimus, įvairių suirimo stadijų negyvi medžiai turėtų sudaryti ne mažiau kaip 5 proc. po kirtimų likusio medyno tūrio; jei jų nėra, palikti atitinkamą tūrį džiūstančių, sumažėjusio gyvybingumo lapuočių medžių. Paliekant negyvus medžius būtina atsižvelgti į darbų saugos reikalavimus, saugumą šalia kelių ir rekreacinėse vietose.

77. Pušinės požievinės blakės pažeistuose medynuose atrankiniai sanitariniai kirtimai turi būti vykdomi vegetacijos metu. Šių kirtimų metu iškertami labai pažeisti (medžių augimo sparta labai sumažėjusi arba sausas viršūninis ūglis, arba pušys formuoja krūminę lają; po žievės atplaišomis (žiauberimi) randama 7–8 vnt./dm² kenkėjų) ir neperspektyvūs medžiai, medyno skalsumą sumažinant iki ne mažiau kaip 0,6. Iškirsti pažeisti medžiai išvežami arba sunaikinami kirtimo dieną.

78. Sanitariniai kirtimai pušų saklio pažeistuose medynuose:

78.1. atrankiniais sanitariniais kirtimais II miškų grupės medynuose pušų saklio pažeisti medžiai nekertami;

78.2. vykdant atrankinius sanitarinius kirtimus III–IV miškų grupės medynuose, medyno skalsumą leidžiama sumažinti iki 0,6. Pirmiausia iškertami medžiai su pušų saklio žaizdomis, apimančiomis daugiau kaip pusę kamieno perimetro, ir medžiai nudžiuvusiomis viršūnėmis.

79. Pusamžiuose ir jaunesniuose spygliuočių medynuose, kuriuose yra šakninės pinties židinių, miško kirtimai vykdomi, kai oro temperatūra yra žemesnė kaip 0 °C (netaikoma miško lydimo kirtimams).

XI. SPECIALIEJI MIŠKO KIRTIMAI

80. Specialiesiems miško kirtimams priskiriami kraštovaizdžio formavimo miško kirtimai, rekonstrukciniai miško kirtimai (medynų ar krūmynų pertvarkymas), miško lydimo kirtimai, biologinės įvairovės palaikymo ir kiti miško kirtimai.

81. Kraštovaizdžio formavimo miško kirtimais medžiai ir (ar) krūmai kertami prie miškuose esančių lankomų ir (ar) saugomų gamtos ir kultūros paveldo objektų, turizmo trasų, pažintinių ir rekreacinių takų, kitų poilsiui skirtų objektų, rekreacinėse zonose, siekiant tikslingai formuoti miškingą kraštovaizdį, vizualiai išryškinti estetiniu, gamtiniu ar kultūriniu požiūriu vertingą kraštovaizdį, jo elementus, sudaryti galimybes apžvelgti vaizdingas erdves ar objektus arba siekiant formuoti miško erdvinę struktūrą ir medžių rūšių sudėtį taip, kad ji kiek galima labiau atitiktų vietovės, kurioje vykdomas šis miško kirtimas, apsaugines ir (ar) rekreacines funkcijas.

82. Kraštovaizdžio formavimo miško kirtimai vykdomi visuose miškuose, išskyrus I grupės miškus, jeigu tai neprieštaruoja saugomų teritorijų planavimo dokumentų sprendiniams, teisės aktų, reglamentuojančių veiklą šiose teritorijose, reikalavimams.

83. Taikomi erdvių formavimo, sudėties formavimo ir kompleksinio kraštovaizdžio formavimo miško kirtimų būdai:

83.1. erdvių formavimo miško kirtimais siekiama pagerinti kraštovaizdžio objektų apžvelgiamumo vizualines savybes. Šie miško kirtimai vykdomi bet kokio amžiaus medynuose, sklypuose, jų grupėse ar sklypų dalyse prie rekreacinės infrastruktūros objektų. Iki 0,1 ha dydžio plotuose leidžiama iškirsti visą sumedėjusią augmeniją. Bendras medynų skalsumas plote, kuriame vykdyti kraštovaizdžio formavimo miško kirtimai, turi būti ne mažesnis kaip 0,5;

83.2. sudėties formavimo miško kirtimais siekiama suformuoti patrauklius poilsivimui, gero estetinio vaizdo medynus. Šie miško kirtimai vykdomi jaunuolynuose ir pusamžiuose, ne mažesnio kaip 0,7 skalsumo medynuose. Medynų skalsumas po šio miško kirtimo turi būti ne mažesnis kaip 0,6 (Kuršių nerijos miškuose – 0,4);

83.3. kompleksinio kraštovaizdžio formavimo miško kirtimais siekiama Taisyklių 83.1–83.2 p. apibrėžtų tikslų. Šie miško kirtimai vykdomi derinant kelis kraštovaizdžio formavimo miško kirtimų būdus bet kokio amžiaus medynuose, kuriuose nenumatyti ugdomieji miško kirtimai. Bendras medynų skalsumas plote, kuriame vykdyti kraštovaizdžio formavimo miško kirtimai, turi būti ne mažesnis kaip 0,6. Minimalus plotas, kuriame leidžiama vykdyti šiuos kirtimus, yra 5 ha.

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [D1-195](#), 2011-03-04, Žin., 2011, Nr. 30-1412 (2011-03-10), i. k. 111301MISAK00D1-195

84. Kraštovaizdžio formavimo miško kirtimai vykdomi pagal kraštovaizdžio formavimo miško kirtimų projektus, kurie yra sudėtinė vidinės miškotvarkos projekto dalis.

85. Rekonstrukciniais miško kirtimais siekiama medynus pertvarkyti į geresnės kokybės ir (ar) didesnio produktyvumo medynus.

86. IV grupės miškams priskirtuose miškuose rekonstrukciniais miško kirtimais leidžiama pertvarkyti:

86.1. krūmynus;

86.2. nevietinių, svetimžemių ar invazinių medžių rūšių medynus;

86.3. minkštųjų lapuočių iki 20 metų amžiaus (baltalksnynų iki 10 metų amžiaus) jaunuolynus;

86.4. retus bet kurių medžių rūšių jaunuolynus ir pusamžius medynus, kuriuose žėlimą skatinančiomis priemonėmis ar ugdomaisiais miško kirtimais negalima suformuoti tikslių medžių rūšių medynų.

87. II–III grupių miškuose rekonstrukcinius miško kirtimus leidžiama vykdyti nevietinių, svetimžemių ar invazinių rūšių medynuose, o taip pat IIA grupės miškuose dirbtiniu būdu įveistuose medynuose, siekiant šių rūšių medžius ar krūmus pakeisti vietinių rūšių medžiais ar krūmais, didinti miškų natūralumą ir paskatinti biologinės įvairovės atsikūrimą.

88. Taikomi šie rekonstrukcinių kirtimų būdai:

88.1. ištisinis – sklype ar jo dalyje (iki 8 ha plote) pašalinami visi medžiai ir krūmai, želdinama ištisai;

88.2. koridoriais – pertvarkomi jaunuolynai, kuriuose iškertami koridoriai ir juose želdinama, tarp jų paliekant neiškirstas medžių juostas;

88.3. grupėmis – nevienodo skalsumo jaunuolynuose, kuriuose tikslinės medžių rūšys auga netolygiai, iškertamos mažesnio kaip 0,4 skalsumo ar nepageidaujamų medžių rūšių grupės ir vietoje jų sodinami želdiniai.

89. Medynų ar krūmynų pertvarkymas vykdomas vadovaujantis Miško atkūrimo ir įveisimo nuostatų nustatyta tvarka.

90. Miško lydimo kirtimai vykdomi, kai miško žemėje norima įrengti miško kelius, kvartalus, technologines ir priešgaisrines linijas, medienos sandėlius ir kitus su mišku susijusių įrenginių plotus, poilsio aikšteles, miško sėklines plantacijas, miško medelynus, vadovaujantis Miškų iškirtimo technologinėms ir gamybinėms miškų ūkio reikmėms tvarka, patvirtinta Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. balandžio 3 d. įsakymu Nr. 145 (Žin., 2002, Nr. [40-1512](#)). Miško lydimo kirtimams priskiriami ir miško kirtimai, vykdomi kai miško žemę būtina paversti kitomis naudmenomis.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-195](#), 2011-03-04, Žin., 2011, Nr. 30-1412 (2011-03-10), i. k. 111301MISAK00D1-195

91. Biologinės įvairovės palaikymo miško kirtimai skirti miškuose augančių uogienojų ir vaistinių, saugomų, į Raudonąją knygą įrašytų augalų apšvietimo sąlygų reguliavimui, medžiojamos faunos mitybos sąlygų gerinimui, vandens telkinių pakrančių apaugimo reguliavimui, pelkių ir kitų plotų saugojimui nuo apaugimo sumedėjusia augalija, kitoms gamtotvarkos priemonėms, numatytioms gamtotvarkos planuose, projektuose ar medžioklėtvarkos projektuose.

92. Kitiems miško kirtimams priskiriami ribinių linijų, geležinkelių ir kelių trasų ar kitų apsaugos zonų valymo, gamtinių vertybių išsaugojimui skirti ir avarinio būtinumo miško kirtimai, miško genetinių draustinių ir sėklinių medynų atkūrimo, jų formavimo ir sėkloms rinkti skirtų medžių, ir kiti kirtimai. Miško kirtimai miško genetiniuose draustiniuose ir sėkliniuose medynuose vykdomi laikantis Augalų (miško) genetinių draustinių nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. liepos 7 d. įsakymu Nr. D1-374 (Žin., 2004, Nr. [116-4345](#)) ir Miško sėklinių medynų nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2003 m. spalio 9 d. įsakymu Nr. 496 (Žin., 2003, Nr. [99-4475](#)), reikalavimų.

93. II miškų grupei priskirtuose miškuose, III grupės miškuose, esančiuose saugomose teritorijose, kurios įsteigtos ir registruotos Saugomų teritorijų valstybės kadastrė Saugomų teritorijų įstatymo nustatyta tvarka, ir IV grupės miškuose, esančiuose valstybiniuose parkuose, specialieji miško kirtimai ir medienos ištraukimas draudžiami nuo kovo 1 d. iki rugsėjo 1 d., jei saugomai teritorijai kitais teisės aktais nenustatyta kitaip.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-195](#), 2011-03-04, Žin., 2011, Nr. 30-1412 (2011-03-10), i. k. 111301MISAK00D1-195

XII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

94. Miško kirtimai saugomose teritorijose vykdomi Taisyklių ir saugomų teritorijų apsaugą ir tvarkymą reglamentuojančių teisės aktų ir teritorijų planavimo dokumentų, nuostatų ar jų veiklos reglamentų nustatyta tvarka.

95. Vykdamas miško kirtimus, privaloma laikytis Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų, Miško priešgaisrinės apsaugos, Miško sanitarinės apsaugos, Darbų saugos taisyklių reikalavimų.

96. Fiziniai ir juridiniai asmenys, pažeidę Taisykles, atsako Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

Miško kirtimo taisyklių
1 priedas

Miško kirtimų apribojimai aplink retųjų paukščių lizdavietes

Zonoje aplink retųjų paukščių lizdavietes draudžiami pagrindiniai miško kirtimai lentelėje nurodytu spinduliu. Derinant zonos, kurioje nevykdomi pagrindiniai miško kirtimai, ribas su natūraliomis ribomis ir taksacinių miško sklypų ribomis, atstumą nuo lizdavietės leidžiama didinti arba mažinti iki 25 proc. Nustatytoje zonoje visi kiti miško kirtimai ir medienos ištraukimas draudžiami nuo balandžio 1 d. (aplink jūrinių erelių lizdavietes – nuo vasario 1 d.) iki rugsėjo 1 d., išskyrus žalių eglių vėjavartų, vėjalaužų, sniegalaužų ir labai pažeistų medžių, kol juose neapsigyveno medžių liemenų pavojingi kenkėjai, kirtimus ir visų rūšių medžių, kuriuose apsigyveno medžių liemenų pavojingi kenkėjai, kirtimus, vykdomus pagal Taisyklių X skyriaus ir Miško sanitarinės apsaugos taisyklių reikalavimus.

Spindulys nuo lizdavietės, m	Saugomos lizdavietės
200	Kilniojo ir jūrinio erelių, erelio žuvininko, juodojo gandro, didžiojo apuoko
150	Gyvatėdžio, didžiojo erelio rėksnio, sakalo keleivio, žalvarnio
100	Juodojo ir rudojo peslio, vapsvaėdžio, vištvanagio, uralinės pelėdos, mažojo erelio rėksnio
50	Startsakalio, pelėsakalio, sketsakalio, lututės

Kurtinių tuokvietėse draudžiami pagrindiniai miško kirtimai. Kurtinių tuokviečių apsaugos zonose plynųjų pagrindinių miško kirtimų biržių plotas turi būti ne didesnis kaip 2 ha, jose būtina palikti pavienius stambius, šakotus medžius (ne mažiau kaip 10 tokių medžių 1 ha). Kurtinių tuokvietėse ir jų apsaugos zonose nuo sausio 1 d. iki rugsėjo 1 d. draudžiami visi miško kirtimai ir medienos ištraukimas, išskyrus žalių eglių vėjavartų, vėjalaužų, sniegalaužų ir labai pažeistų medžių, kol juose neapsigyveno medžių liemenų pavojingi kenkėjai, kirtimus ir visų rūšių medžių, kuriuose apsigyveno medžių liemenų pavojingi kenkėjai, kirtimus, vykdomus pagal Taisyklių X skyriaus ir Miško sanitarinės apsaugos taisyklių reikalavimus.

Vykdamas visus miško kirtimus, biržėse būtina palikti medžius, kuriuose yra uoksai arba drevės, kitų retųjų paukščių lizdai ir prie jų palikti biologinei įvairovei svarbius medžius.

Miško kirtimo taisyklių
2 priedas

Medynui atkurti pakankamas žėlinių arba želdinių kiekis

Medžių rūšis	Skaitiklyje – pakankamas perspektyvaus žėlinių kiekis, vardiklyje – dirbtinai įveistų želdinių medelių kiekis (tūkst. vnt./ha)					
	Nae, Na – kerpšilis, brukniašilis			Kitos augavietės		
	iki 0,5 m	0,5–1,5 m	daugiau kaip 1,5 m	iki 0,5 m	0,5–1,5 m	daugiau kaip 1,5 m
Pušis	10	8	6	8	6	5
Eglė	–	–	–	6/4	4/3	3/2,5
Ažuolas, liepa	–	–	–	6	4	3
Uosis, klevas	–	–	–	8	5	4

Pastaba. Lentelės duomenimis turi vadovautis specialistai, projektuojant pagrindinių miško kirtimų biržes. Lentelėje nurodytas žėlinių arba želdinių kiekis, kurio pakanka medynui atkurti, jei miško kirtimo metu bus išsaugota bent 60 proc. nurodyto kiekio. III miškų grupėje perspektyvių želdinių ar žėlinių kiekis, kurio pakanka medynui atkurti, yra 20 proc. mažesnis negu nurodytas lentelėje.

Medžių klasifikavimas vykdant ugdomuosius miško kirtimus

Vykdant ugdomuosius miško kirtimus, visi medžiai medyne pagal jų ūkinius ir biologinius požymius skirstomi į tris kategorijas: I – geriausieji, II – pagalbiniai (naudingi), III – kirstini. Geriausieji medžiai yra miško ugdymo objektas. Prie jų priskiriami vertingiausių rūšių, sveiki, geros stiebo formos, su gerai išsivysčiusia laja, gerai augantys, produktyviausi medžiai. Dažniausiai tai A klasės medžiai. Mišriuose medynuose, kur tikslinių rūšių medžiai yra stelbiami, prie geriausių gali būti priskiriami ir silpniau besivystą (B klasės), o kartais ir užstelbti (C klasės) tikslinių rūšių medžiai. Geriausių medžių požymiai ir jų atrinkimo principai gali kisti priklausomai nuo funkcinės miškų paskirties. Miško parkuose ar rekreacinės paskirties miškuose prie geriausių priskirtini ir medžiai, pasižymintys dideliu dekoratyvumu, stiebo formos, medžio lajos įvairumu ir kt. Prie pagalbinių priskiriami tikslinių ir netikslinių rūšių medžiai, kurie medyne padeda geriausiems medžiams augti, valyti šakas, formuoti stiebus ir lajas, atlieka dirvos apsaugos ir gerinimo funkcijas, biologinei įvairovei svarbūs medžiai. Tai dažniau silpnai besivystantys (B klasės), o kartais ir užstelbti (C klasės) tikslinių rūšių medžiai, kurie gali pakeisti geriausius medžius, jei pastarieji būtų pažeisti ar dėl kitų priežasčių neatitiktų geriausiems medžiams keliamų reikalavimų, taip pat medžiai, užtamsinantys geriausius medžius iš šonų ir padedantys jiems formuoti geros kokybės stiebą ir lają (šių pagalbinių medžių funkciją kartais atlieka ir krūmai). Prie kirstinų medžių priskiriami:

1. invazinių rūšių medžiai;
2. visų medžių rūšių džiūstantys, pažeisti grybinių ligų, kenkėjų, žvėrių, mechaniškai pažeisti, taip pat vėjo ar sniego išversti, nulaužti ir nulenkti medžiai (išskyrus medžius su uoksais arba drevėmis);
3. medžiai ir krūmai, trukdantys geriausiems ir pagalbiniams augti, formuoti normalias lajas – daugiausia tai stelbiantys ir čaižantys tikslinių rūšių medžius minkštieji lapuočiai;
4. kreivi, su dviem ir daugiau viršūnių, nenormaliai stipriai išsivystę, arba atsilikę augimu medžiai, jeigu jie ne naudingi kitais atžvilgiais;
5. gerai augantys ir geros kokybės tikslinių rūšių medžiai, jeigu būtina išretinti tankiai augančias medžių grupes.

Medžių klasifikacija

A' – stipriai besivystantys medžiai, augantys pirmajame arde. Dažnai auga erdvėse, yra visiškai apšviesti. Laja ilga (60–100 proc. eglų stiebo ilgio ir daugiau kaip 40 proc. lapuočių), eglų – paraboloidinė, lapuočių – rutulinė arba ovalinė. Stiebai gausiai šakoti, labai nulaibėję. Šakos storos.

A – gerai besivystantys medžiai. Eglės – pirmojo, rečiau – antrojo ardo, lapuočiai – pirmojo ardo, gerai apšviesti. Laja kompaktiška, smailia viršūne, ilga (50–90 proc. eglų stiebo ilgio ir 30–50 proc. – lapuočių), kūgio, verpstės ar kiaušinio formos. Stiebai aukšti, tiesūs, mažai nulaibėję.

B – silpnai besivystantys pirmojo ir antrojo ardo medžiai nepriklausomai nuo rūšies, silpnai apšviesti. Pirmajame arde augančių medžių lajos suspaustos, menkai išsivysčiusios, retos, vidutinio ilgio (30–50 proc. stiebo ilgio), cilindro arba siauro kūgio formos, augančių antrajame arde – retos, plataus kūgio formos, bukomis viršūnėmis, stiebai ploni, mažai nulaibėję, lapuočių – kreivoki, spygliuočių – tiesūs.

C – užstelbti medžiai. Mišriuose medynuose auga žemutiniame arde, grynuose – žemutinėje ardo dalyje, užtamsinti. Eglų lajos skėtiškos, plačiai išsišakojusios, trumpos

(mažiau kaip 30 proc. stiebo ilgio), lapuočių – neišsivysčiusios, šluotos pavidalo, labai trumpos (mažiau kaip 25 proc. stiebo ilgio). Stiebai ploni, ištįsę, dažnai kreivi.

Miško kirtimo taisyklių
4 priedas

Po ugdomųjų miško kirtimų grynuose medynuose paliekamas medžių kiekis

1. Medynuose, kuriuose gerai išsivysčiusių medžių vidutinis aukštis viršija didžiausią, nurodytą lentelėse, medžių skaičius (vnt./ha) nustatomas pagal lentelėse nurodytą didžiausią aukštį.
2. Leidžiama iki 20 proc. paliekamų medžių skaičiaus paklaida.

Po ugdomojo miško kirtimo pušnyuose paliekamas medžių skaičius

1 lentelė

Vidutinis gerai išsivysčiusių medžių aukštis, m	Miško tipas (dtg)	
	cl, v (Šae, Ša, Nae, Na)	m, v–m, ox, m–ox (La, Šb, Nb, Lb, Nc, Lc)
	Medžių skaičius, vnt./ha	
6	3510	3670
7	3110	3250
8	2760	2890
9	2460	2580
10	2200	2320
11	1980	2090
12	1780	1890
13	1610	1720
14	1460	1570
15	1330	1430
16	1210	1310
17	1100	1200
18	1000	1110
19	910	1020
20	830	940
21	760	870
22	700	800
23	650	740
24	600	680
25	550	630
26		580
27		530
28		490

Po ugdomojo miško kirtimo eglynuose paliekamas medžių skaičius

2 lentelė

Vidutinis gerai išsivysčiusių medžių aukštis, m	Miško tipas (dtg)	
	ox, m–ox, ox–h, ox–n (Nc, Lc, Nd, Ld)	m, ag ir kt. (Lb, Nf ir kt.)
	Medžių skaičius, vnt./ha	
5	2370	2250
6	2320	2200
7	2270	2140
8	2210	2080

Vidutinis gerai išsivysčiusių medžių aukštis, m	Miško tipas (dtg)	
	ox, m–ox, ox–h, ox–n (Nc, Lc, Nd, Ld)	m, ag ir kt. (Lb, Nf ir kt.)
	Medžių skaičius, vnt./ha	
9	2140	2000
10	2070	1920
11	1980	1830
12	1890	1740
13	1800	1640
14	1700	1540
15	1590	1430
16	1490	1330
17	1380	1220
18	1280	1120
19	1180	1020
20	1080	920
21	980	830
22	890	740
23	800	650
24	720	580
25	650	510
26	590	450
27	540	410
28	490	
29	470	
30	450	

Po ugdomojo miško kirtimo minkštųjų lapuočių medynuose su antruoju eglės ardu paliekamas medžių skaičius

3 lentelė

Vidutinis gerai išsivysčiusių medžių aukštis, m	Medžių skaičius, vnt./ha			
	Beržynai	Drebulynai	Baltalksnynai	Antrasis eglės ardas
3				1700
4				1640
5				1580
6	4790	5200	2970	1520
7	4240	4590	2630	1470
8	3740	4060	2310	1410
9	3310	3580	2040	1360
10	2920	3160	1800	1310
11	2590	2790	1590	1260
12	2290	2470	1340	1210
13	2020	2180	1180	1160
14	1790	1920	1040	1120
15	1580	1700	920	1070
16	1400	1500	810	
17	1230	1330	710	
18	1090	1170	630	
19	960	1040		

Vidutinis gerai išsivysčiusių medžių aukštis, m	Medžių skaičius, vnt./ha			
	Beržynai	Drebulynai	Baltalksnynai	Antrasis eglės ardas
20	850	910		
21	750	810		
22	660	710		
23	590	630		
24	520	560		
25	460	490		
26	400	440		
27	360	400		

Po ugdomojo miško kirtimo minkštųjų lapuočių medynuose su antruoju uosio ardu paliekamas medžių skaičius

4 lentelė

Vidutinis gerai išsivysčiusių medžių aukštis, m	Medžių skaičius, vnt./ha		
	Beržynai	Drebulynai	Baltalksnynai
5	4570	3390	2690
6	4050	3110	2380
7	3580	2850	2110
8	3180	2600	1860
9	2820	2380	1650
10	2500	2170	1450
11	2220	1970	1280
12	1970	1790	1130
13	1750	1620	990
14	1560	1460	870
15	1380	1320	750
16	1230	1180	660
17	1090	1060	580
18	980	940	500
19	870	830	
20	780	730	
21	700	640	
22	620	550	
23	560	470	
24	500	400	
25	450	330	
26	400	280	
27	360	240	

Po ugdomojo miško kirtimo ąžuolynuose ir uosynuose paliekamas medžių skaičius

5 lentelė

Vidutinis gerai išsivysčiusių medžių aukštis, m	Medžių sk., vnt./ha	
	Ąžuolynai	Uosynai
5	5380	5360

Vidutinis gerai išsivysčiusių medžių aukštis, m	Medžių sk., vnt./ha	
	Ažuolynai	Uosynai
6	4250	4280
7	3460	3530
8	2890	2970
9	2450	2540
10	2100	2200
11	1830	1920
12	1600	1690
13	1410	1500
14	1250	1340
15	1110	1200
16	990	1070
17	890	960
18	800	870
19	710	780
20	640	710
21	580	640
22	520	580
23	470	520
24	420	470
25	370	420
26	330	380

Po ugdomojo miško kirtimo beržynuose, drebulynuose ir juodalksnynuose paliekamas medžių skaičius

6 lentelė

Vidutinis gerai išsivysčiusių medžių aukštis, m	Medžių sk., vnt./ha		
	Beržynai	Drebulynai	Juodalksnynai
5	5540	5910	
6	4900	5240	
7	4330	4640	
8	3830	4110	
9	3390	3650	
10	2990	3230	2180
11	2630	2860	2040
12	2340	2540	1900
13	2080	2250	1780
14	1830	1990	1660
15	1620	1770	1550
16	1430	1560	1450
17	1270	1390	1350
18	1120	1230	1260
19	990	1090	1170
20	880	960	1080
21	770	860	1000
22	680	760	930
23	600	670	850

Vidutinis gerai išsivysčiusių medžių aukštis, m	Medžių sk., vnt./ha		
	Beržynai	Drebulynai	Juodalksnynai
24	540	600	780
25	470	530	710
26	420	480	660
27	390	430	620

Miško kirtimo taisyklių
5 priedas

Minimalus skalsumas, iki kurio leidžiama išretinti mišrų medyną ugdomaisiais miško kirtimais

Medyno charakteristika	Skalsumas, iki kurio medyną leidžiama išretinti	
	Retinimai	Einamieji kirtimai
Pušynas		
Su eglėmis ir (ar) kietaisiais lapuočiais	0,7	0,7
Su minkštaisiais lapuočiais	0,6	0,7
Eglynas		
Su kitais spygliuočiais ir (ar) kietaisiais lapuočiais	0,7	0,7
Su beržais	0,6	0,7
Su drebulėmis, baltalksniais	0,6	0,6
Ažuolynas		
Su spygliuočiais ir (ar) kietaisiais lapuočiais	0,7	0,8
Su minkštaisiais lapuočiais	0,6	0,6
Uosynas	0,6	0,7
Beržynas		
Su kitais minkštaisiais lapuočiais	0,7	0,7
Su spygliuočiais ir (ar) kietaisiais lapuočiais	0,6	0,7
Juodalksnynas	0,7	0,7
Drebulynas	0,6	0,6
Baltalksnynas	0,6	0,6

Miško kirtimo taisyklių
6 priedas

Ugdomųjų miško kirtimų grynuose ir dviardžiuose medynuose projektavimo normatyvai

Vidutinis aukštis, m	Medynų skalsumas po ugdomųjų miško kirtimų, esant skirtingam vidutiniam medynų medžių skersmeniui			
	0,6	0,7	0,8	0,9
Pušynai – cl, v (Šae, Ša, Nae, Na)				
5		<8	8	>8
6		<8	8	>8
7		<10	10	>10
8		<10	10	>10
9		<12	12	>12
10		<12	12	>12
11		<12	12	>12
12		<14	14	>14
13		<14	14	>14
14		<16	16	>16
15		<16	16	>16
16		<16	16	>16
17		<18	18	>18
18		<18	18	>18
19		<20	20	>20
20		<20	20	>20
21		<22	22	>22
22		<22	22	>22
23		<24	24	>24
24		<26	26	>26
Pušynai – m, v–m, ox, m–ox ir kt. (La, Šb, Nb, Lb, Nc, Lc ir kt.)				
5		<8	8	>8
6		<8	8	>8
7		<10	10	>10
8		<10	10	>10
9		<12	12	>12
10		<12	12	>12
11		<12	12	>12
12		<14	14	>14
13		<14	14	>14
14		<14	14	>14
15		<16	16	>16
16		<16	16	>16
17		<18	18	>18
18		<18	18	>18
19		<18	18	>18
20		<20	20	>20
21		<20	22	>22
22		<22	22	>22
23		<22	22	>22
24		<24	24	>24
25		<26	26	>26

Vidutinis aukštis, m	Medynų skalsumas po ugdomųjų miško kirtimų, esant skirtingam vidutiniam medynų medžių skersmeniui			
	0,6	0,7	0,8	0,9
26		<26	26	>26
27		<28	28	>28
Eglynai – ox, m-ox, ox-h, ox-n (Nc, Lc, Nd, Ld)				
5	<10	10	12	>12
6	<10	10	12	>12
7	<10	10	12	>12
8	<12	12	14	>14
9	<12	12	14	>14
10	<12	12	14	>14
11	<12	12	14	>14
12	<14	14	16	>16
13	<14	14	16	>16
14	<14	14	16	>16
15	<14	16	18	>18
16	<16	16	18	>18
17	<16	16	18	>18
18	<16	16	18	>18
19	<18	18	20	>20
20	<18	18	20	>20
21		<22	22	>22
22		<22	22	>22
23		<24	24	>24
24		<24	24	>24
25		<26	26	>26
26		<26	26	>26
27		<28	28	>28
28		<30	30	>30
29		<30	30	>30
Eglynai – m, ag ir kt. (Lb, Nf ir kt.)				
5	<10	10	12	>12
6	<10	10	12	>12
7	<10	10	12	>12
8	<12	12	14	>14
9	<12	12	14	>14
10	<12	12	14	>14
11	<14	14	16	>16
12	<14	14	16	>16
13	<14	14	16	>16
14	<14	14	16	>16
15	<16	16	18	>18
16	<16	16	18	>18
17	<18	18	20	>20
18	<18	18	20	>20
19	<18	18	20	>20
20	<20	20	22	>22
21		<22	22	>22
22		<24	24	>24

Vidutinis aukštis, m	Medynų skalsumas po ugdomųjų miško kirtimų, esant skirtingam vidutiniam medynų medžių skersmeniui			
	0,6	0,7	0,8	0,9
23		<26	26	>26
24		<28	28	>28
25		<30	30	>30
26		<30	30	>30
Ažuolynai				
5		<6	6	>6
6		<8	8	>8
7		<8	8	>8
8		<8	8	>8
9		<10	10	>10
10		<10	10	>10
11		<12	12	>12
12		<12	12	>12
13		<14	14	>14
14		<14	14	>14
15		<16	16	>16
16		<16	16	>16
17		<18	18	>18
18		<20	20	>20
19		<20	20	>20
20		<22	22	>22
21		<24	24	>24
22		<26	26	>26
23		<28	28	>28
24		<28	28	>28
25		<32	32	>32
Uosynai				
5		<6	6	>6
6		<6	6	>6
7		<8	8	>8
8		<8	8	>8
9		<10	10	>10
10		<10	10	>10
11		<12	12	>12
12		<12	12	>12
13		<12	12	>12
14		<14	14	>14
15		<14	14	>14
16		<16	16	>16
17		<16	16	>16
18		<18	18	>18
19		<18	18	>18
20		<20	20	>20
21		<22	22	>22
22		<22	22	>22
23		<24	24	>24

Vidutinis aukštis, m	Medynų skalsumas po ugdomųjų miško kirtimų, esant skirtingam vidutiniam medynų medžių skersmeniui			
	0,6	0,7	0,8	0,9
24		<26	26	>26
25		<28	28	>28
Juodalksnynai				
10		<10	10	>10
11		<12	12	>10
12		<12	12	>12
13		<14	14	>12
14		<14	14	>14
15		<14	14	>14
16		<16	16	>16
17		<16	16	>16
18		<18	18	>16
19		<18	18	>18
20		<20	20	>20
21		<20	20	>20
22		<22	22	>22
23		<22	22	>22
24		<24	24	>24
25		<24	24	>24
26		<26	26	>26
Beržynai ir drebulynai (visi miško tipai)				
5		<6	6	>6
6		<6	6	>6
7		<6	6	>6
8		<8	8	>8
9		<8	8	>8
10		<10	10	>10
11		<10	10	>10
12		<10	10	>10
13		<12	12	>12
14		<12	12	>12
15		<14	14	>14
16		<14	14	>14
17		<16	16	>16
18		<16	16	>16
19		<18	18	>18
20		<20	20	>20
21		<20	20	>20
22		<22	22	>22
23		<24	24	>24
24		<26	26	>26
25		<26	26	>26
26		<28	28	>28
Beržynai ir drebulynai (su antruoju eglės ardu)				
6	<6	6	8	>8
7	<6	6	8	>8
8	<8	8	10	>10

Vidutinis aukštis, m	Medynų skalsumas po ugdomųjų miško kirtimų, esant skirtingam vidutiniam medynų medžių skersmeniui			
	0,6	0,7	0,8	0,9
9	<8	8	10	>10
10	<8	8	10	>10
11	<10	10	12	>12
12	<10	10	12	>12
13	<12	12	14	>14
14	<12	12	14	>14
15	<12	12	14	>14
16	<14	14	16	>16
17	<14	14	16	>16
18	<16	16	18	>18
19	<16	16	18	>18
20	<18	18	20	>20
21	<20	20	22	>22
22	<22	22	24	>24
23	<22	22	24	>24
24	<24	24	26	>26
25	<26	26	28	>28
26	<28	28	30	>30
Beržynai (su antruoju uosio ardu)				
5	<6	6	8	>8
6	<6	6	8	>8
7	<8	8	10	>10
8	<8	8	10	>10
9	<8	8	10	>10
10	<10	10	12	>12
11	<10	10	12	>12
12	<12	12	14	>14
13	<12	12	14	>14
14	<12	12	14	>14
15	<14	14	16	>16
16	<14	14	16	>16
17	<16	16	18	>18
18	<16	16	18	>18
19	<18	18	20	>20
20	<20	20	22	>22
21	<20	20	22	>22
22	<22	22	24	>24
23	<22	22	24	>24
24	<24	24	26	>26
25	<26	26	28	>28
26	<28	28	30	>30
Drebulynai (su antruoju uosio ardu)				
5	<6	6	8	>8
6	<8	8	10	>10
7	<8	8	10	>10
8	<10	10	12	>12
9	<10	10	12	>12

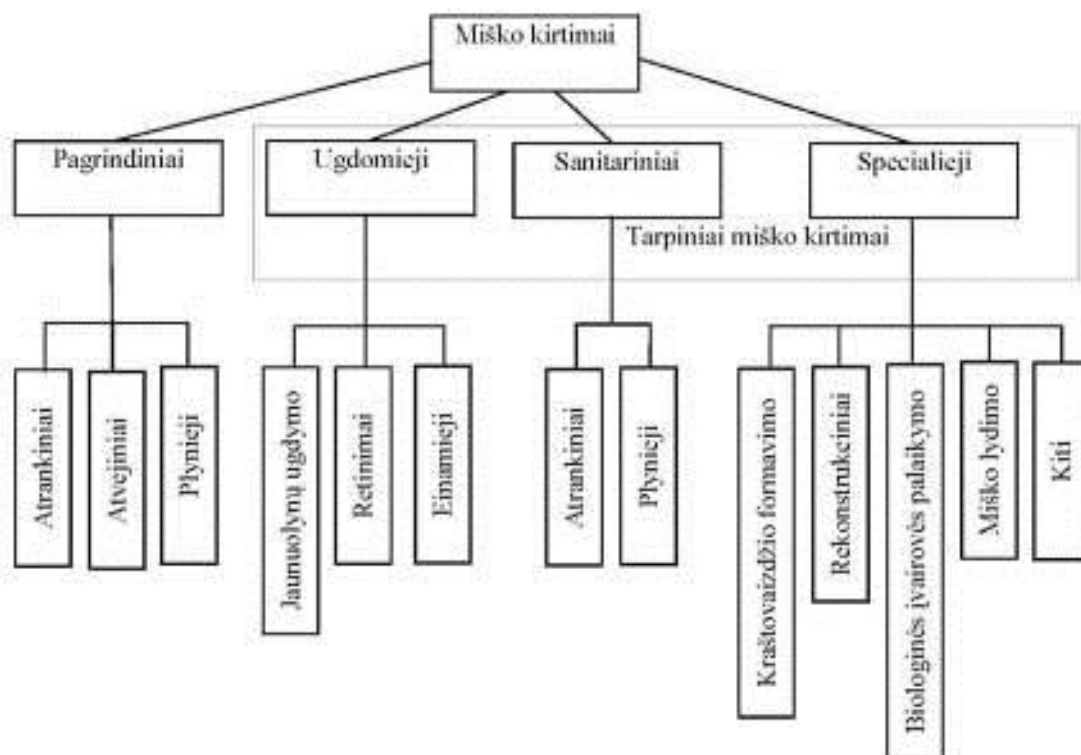
Vidutinis aukštis, m	Medynų skalsumas po ugdomųjų miško kirtimų, esant skirtingam vidutiniam medynų medžių skersmeniui			
	0,6	0,7	0,8	0,9
10	<10	10	12	>12
11	<12	10	12	>12
12	<12	12	14	>14
13	<12	12	14	>14
14	<14	12	14	>14
15	<14	14	16	>16
16	<16	16	18	>18
17	<16	16	18	>18
18	<18	18	20	>20
19	<18	18	20	>20
20	<20	20	22	>22
21	<22	22	24	>24
22	<24	24	26	>26
23	<28	28	30	>30
24	<28	28	30	>30
25	<30	30	32	>34
26	<34	34	36-38	>38
Baltalksnynai (su antruoju eglės ardu)				
5	<8	8	10	>10
6	<10	10	12	>12
7	<10	10	12	>12
8	<10	10	12	>12
9	<12	12	14	>14
10	<12	12	14	>14
11	<14	14	16	>16
12	<16	16	18	>18
13	<16	16	18	>18
14	<18	18	20	>20
15	<18	18	20	>20
16	<20	20	22	>22
Baltalksnynai (su antruoju uosio ardu)				
5	<8	8	10	>10
6	<10	10	12	>12
7	<10	10	12	>12
8	<10	10	12	>12
9	<12	12	14	>14
10	<14	14	16	>16
11	<14	14	16	>16
12	<16	16	18	>18
13	<16	16	18	>18
14	<18	18	20	>20
15	<20	20	22	>22
16	<22	22	24	>24
17	<24	24	26	>26

Pastaba. Ugdomieji miško kirtimai projektuojami tada, kai medynai atitinka lentelėje nurodytus kriterijus ir jų skalsumas 0,1 ar daugiau didesnis, negu lentelėje nustatytas medynų skalsumas po ugdomųjų miško kirtimų.

Priedo pakeitimai:

Nr. [D1-195](#), 2011-03-04, Žin., 2011, Nr. 30-1412 (2011-03-10), i. k. 111301MISAK00D1-195

MIŠKO KIRTIMŲ KLASIFIKACIJA

Pastaba. Iškirta mediena į pagrindinių miško kirtimų normą arba į tarpinių miško kirtimų apimtį įtraukiama vadovaujantis Taisyklių 4 punkto reikalavimais.

Pakeitimai:

1.
Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas
Nr. [D1-195](#), 2011-03-04, Žin., 2011, Nr. 30-1412 (2011-03-10), i. k. 111301MISAK00D1-195
Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. sausio 27 d. įsakymo Nr. D1-79 "Dėl Miško kirtimų taisyklių patvirtinimo" pakeitimo